

Het is verbazingwekkend hoeveel leuke dierenweetjes er zijn

‘Mijn levensstijl is een lifestyle geworden.’ De tweevingerige luiaard op de tentoonstelling *Het beest in ons* in het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam heeft het over mindfulness. ‘Mijn kracht zit in mijn traagheid. Je moet niet overal op reageren.’

Sophia Geuze • redacteur

© 24 juni 2022, 04:21 aangepast 06:19

beeld Aad Hoogendoorn

Op de tentoonstelling reflecteren 25 opgezette dieren uit de collectie op een thema waar mensen zich druk over maken. Het zeepaardje staat symbool voor emancipatie. Ze zijn hun

tijd ver vooruit. De eieren ontwikkelen zich in de broedzak van het mannetje. Zeepaardjes zijn trouwens monogaam. ‘Wij kijken niet over onze schouder of er iets beters voorbijkomt.’

De verhalen zijn geschreven door bekende Nederlanders. Zo is dat van het zeepaardje van schrijver Elfie Tromp en dat van de luiaard van schrijver Abdelkader Benali. De stemmen van de dieren zijn van stadsbewoners. Het museum trok Rotterdam in met een mobiele opnamestudio om goede voorlezers te vinden. In het museum zijn de ingesproken teksten te beluisteren met de audiotour.

Bij elk opgezet dier hangt een uitvergroete foto van persbureau ANP. Die foto's passen bij de thema's. Zo hangt de luiaard boven een file en is de achtergrond bij het zeepaardje een zwangere buik met daarop twee handen. Wie de verhalen liever leest, kan op een van de vele banken gaan zitten en het boek dat bij de tentoonstelling hoort erbij pakken.

Schrijver en columnist Özcan Akyols bijdrage gaat over de Turkse tortel. Vanaf het begin van de vorige eeuw trekt deze vogel steeds verder weg van de Balkanlanden. Sinds 1950 verblijft de vogel ook in Nederland. Turkse tortels vermenigvuldigen zich snel, want ze kunnen wel vier of vijf legsels per jaar krijgen.

Toch valt in het straatbeeld niet echt op dat ze met veel zijn. ‘Je bent pas echt een Nederlander als je op de achtergrond meedoet. Dat is misschien een povere conclusie. Maar ik heb er vrede mee’, laat Akyol de Turkse tortel zeggen.

Burgemeester Ahmed Aboutaleb schrijft over racisme bij het tweestippelig lieveheersbeestje. ‘Wij kevertjes staan niet zo stil bij hoe we eruitzien. Sterker nog: met onze facetoogjes zien we alleen ultraviolet en groen licht. Dus ondanks al onze kleurvariaties zien we er voor elkaar allemaal hetzelfde uit.’

Het kevertje roept zijn toehoorders op door hun facetogen naar de wereld te kijken zodat kleuren vervagen en er geen opmerkingen meer worden gemaakt als: ‘Wat spreek je goed Nederlands!’ en ‘Is hij wel de vader van je kind?’

vos met shoarma

‘Leve de *leftovers*’, jubelt de vos van schrijver en programmamaker Sanneke van Hassel. De eerste vos die in Rotterdam kwam foerageren liet zich in 2001 in Rotterdam zien. Toen het vrouwtje tien jaar later langs de Kralingse Zoom doodgereden werd, zaten er in haar maag naast een konijntje ook kersen op zware siroop en een broodje shoarma met servet. Van Hassels tekst hoort bij het thema voedselverspilling.

beeld Aad Hoogendoorn

De vossenmoeder vertelt hoe ze haar jongen leert hun buikjes rond te eten. ‘Ik leerde mijn welpen jagen / van kever tot muis, of liever nog: / een halve pannenkoek, een Snelle Jelle / een Brammetje met mayo (mijn voorouders aten bramen).’ Brammetje verwijst uiteraard naar de friet van snackbarketen Bram Ladage, die in 1967 met een rijdende frietkraam op Rotterdamse markten begon.

Het verhaal bij de opgezette jaguar gaat over framing. Schrijver, columnist en danser Raoul de Jong klaagt over de manier waarop hij is opgezet: boos en gewelddadig. Schrijver Bibi Dumon Tak laat zien dat het niet altijd handig is door een mensenbril naar een dier te kijken. Ze schrijft over de wilde eend bij het thema grensoverschrijdend gedrag.

De opgezetste wilde eend is te zien voor een #MeToo-demonstratie waar op een protestbord '!!No means no!!' staat. Wilde eenden worden soms door een groep woerden belaagd. Dat ziet er voor mensen onaangenaam uit. Het lijkt wel een groepsverkrachting. Volgens Dumon Tak valt dat wel mee. Het vergroot gewoon de kans op bevruchting. De vrouwtjes bepalen trouwens zelf welk zaad hun eieren bereikt. En pas als het vrouwtje zich ontspant, kan de eendenpenis bij haar naar binnen. Ze heeft dus meer in te brengen dan veel mensen denken.

peper-en-zoutvlinder

Hanna Bervoets leert je anders naar de bruine rat kijken. Zij doen namelijk aan *social distancing* als er dieren ziek zijn. De rat in het verhaal kijkt verbaasd naar hoe de mensen tijdens een pandemie toch bij elkaar klitten. De verhalen zijn stuk voor stuk bedoeld om de toeschouwers en luisteraars te laten nadenken. Zo is het leven van een gewone achtarm – een octopus – voltooid als er nageslacht is. Het komt uit de pen van dichtster Ester Naomi Perquin.

beeld Martijn Immink

Het is verbazingwekkend hoeveel leuke dierenweetjes er zijn en wat er van dieren te leren valt. En nadenken over hoe wij over dieren denken en schrijven is nooit verkeerd. ‘God bestaat onder water niet’, klinkt het in de bijdrage van Elfie Tromp over het geëmancipeerde zeepaardje. Je kunt het ook zien als knipoog van de schepper. Net als dat albatrossenstelletjes regelmatig twee vrouwtjes blijken te zijn. En als we wat beter voor de schepping zouden zorgen, zouden sommige dieren het een stuk makkelijker hebben.

Al zijn vele ook dan niet voor een gat te vangen, blijkt uit het verhaal van Paulien Cornelisse over aanpassingsvermogen bij de peper-en-zoutvlinder. In een berkenbos vallen ze niet op. Tenzij ze een uitzonderlijk zwarte variant zijn. Dan zijn ze voer voor de vogels. Tot – door de industrialisatie – de bossen zwarter werden. Sinds die tijd zijn de zwarte peper-en-zoutvlinders in de meerderheid. Nu vallen zij niet meer op. ■

*Het beest in ons. Dieren geven hun kijk op de wereld van nu
Te zien t/m 6 november 2022 in het Natuurhistorisch Museum
in Rotterdam. Open: di t/m zo 11.00-17.00 uur.
hetnatuurhistorisch.nl*
